

2011-03-01

Dnr 2011-435

Till
Regeringen
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Revisorsnämndens budgetunderlag för räkenskapsåret 2012

Revisorsnämnden (RN) överlämnar härmed budgetunderlag för räkenskapsåret 2012 med utgångspunkt från de mål som regeringen angett för RN i regleringsbrevet för år 2011.

RN är avgiftsfinansierad. Verksamheten fördelar sig i huvudsak på fyra områden: examination, ansökningar, tillsyn samt internationellt arbete.

Tillsynsområdet som omfattar ca 75 procent av den totala verksamheten innefattar periodiskt återkommande kvalitetskontroll, systematisk och uppsökande tillsyn (SUT), disciplinärenden samt förhandsbesked. Den löpande kvalitetskontrollen enligt 27 a § revisorslagen (2001:883) sker med två huvudsakliga inriktningar. För det första kontrolleras de revisorer och revisionsbolag som har uppdrag i noterade bolag¹ (särskild kvalitetskontroll) För det andra kvalitetssäkrar RN den kontroll som revisorsorganisationen far utför av sina medlemmar samt kontrollerar direkt de revisorer som inte är anslutna till far. SUT-ärenden initieras av RN efter ett riskbaserat urval bland revisorerna. Om det vid kvalitetskontrollen eller i ett SUT-ärende framkommer allvarliga brister inleds ett disciplinärende. Disciplinärenden initieras i övrigt genom underrättelser från myndigheter – främst Skatteverket – samt genom anmälningar från klienter och andra intressenter eller på RN:s eget initiativ med anledning av bland annat uppgifter i media. Förhandsbesked lämnas antingen i fråga om en revisor eller revisionsbolag med hänsyn till sitt oberoende kan inneha ett visst revisionsuppdrag eller i fråga om en revisor får utöva viss sidoverksamhet.

Intäkter och kostnader är antingen direkt hänförliga till ett visst område eller indirekta. Indirekta intäkter respektive kostnader, i vilka bl.a. lönekostnaderna ingår, fördelas på verksamhetsområdena med utgångspunkt från nedlagd arbetstid.

1. Examinationsverksamhet

Under åren 1997–2002 var examen inte obligatorisk för att ansöka om godkännande eller auktorisation som revisor. Examinationsverksamheten ådrog sig kraftiga underskott varje år och det ackumulerade resultatet för dessa år var totalt minus 10 328 tkr. Från och med år 2003 när examen blev obligatorisk har årsresultaten varierat mellan

¹ Företag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad eller på en motsvarande marknad utanför EES.

över- och underskott. Mot bakgrund av de olika förutsättningarna för verksamheten under åren är resultaten före respektive efter år 2003 inte jämförbara. I tabell 1 nedan redovisas därför endast resultaten från åren efter det att obligatoriet infördes.

Tabell 1 – resultat examinationsverksamheten (tkr)

År	Intäkter	Kostnader	Resultat
2003	7 456	-6 333	1 123
2004	7 674	-7 151	523
2005	8 243	-6 972	1 271
2006	6 987	-7 928	-941
2007	6 625	-6 966	-341
2008	5 749	-6 617	-868
2009	8 203	-7 676	527
2010	7 490	-6 616	874
Ack.resultat 2003–2010			2 168

Enligt RN:s prognos i budgetunderlaget för 2011 förväntades antalet tentander även under år 2010 komma att ligga på en ganska hög nivå. Utfallet låg i linje med prognosen om 461 tentander (se tabell 2 nedan).

Tabell 2 – antal tentander

År	Revisors- examen	Högre revisorsexamen	Totalt	Kostnad per tentand (tkr)
2003	374	61	435	14,6
2004	339	108	447	16,0
2005	357	140	497	14,0
2006	319	95	414	19,1
2007	284	115	399	17,5
2008	273	73	346	19,1
2009	435	60	495	15,5
2010	387	68	455	14,5

Rationaliseringar för provens framställning och genomförande fortsatte under 2010 och ledde till en besparing i förhållande till budgeterade kostnader om drygt 700 tkr. Kostnaden per tentand har även hållits nere av att den nedlagda årsarbetstiden på området – och därmed andelen av RN:s indirekta kostnader – har sjunkit med nära 2 procent. Examensverksamheten slutade i ett överskott 2010 om drygt 870 tkr.

Under år 2011 förväntas antalet tentander till revisorsexamen återigen sjunka. I prognosen har RN räknat med totalt 397 tentander, vilket skulle innebära att verksamheten slutar i ett mindre underskott i 2011 års examinationsverksamhet (se tabell 4).

2. Godkännande/auktorisering/registrering

Med den höjda ansökningsavgiften till 2 600 kr har arbetsområdet gått från en kraftig förlust år 2009 till ett överskott om ca 200 tkr år 2011. Kostnaden per ansökan var 2,5 tkr. Även här har en minskning av den nedlagda årsarbetstiden bidragit (ca 1 procent).

Av kårens totalt 4 050 revisorer är 786 aktuella för nytt femårsförordnande under år 2011. Andelen revisorer som inte ansökte om nytt förordnande låg under 2010 på runt 7,6 procent, vilket är något högre än närmast föregående år. Det finns även ett bortfall av revisorer som lämnar yrket under pågående femårsperiod (dvs. inte är aktuella för

nytt förordnande). Detta bortfall var under 2010 ca 1,4 procent, vilket är något lägre än året dessförinnan. RN beräknar att 741 förnyelseansökningar inkommer under år 2011. Detta inkluderar de registrerade bolagen där inga större förändringar av antalet sker år från år. Antalet förstagångsansökningar är svårt att prognostisera eftersom detta hänger samman med hur många tentander som går upp i examen och genomför provet med godkänt resultat. RN har beräknat att förstagångsansökningarna kommer att uppgå till drygt 220 stycken – till större delen från tentander med godkänt provresultat hösten 2010.

Vad gäller ansökningar om godkännande, auktorisation och registrering totalt beräknas kostnaden per ansökan sjunka något och ge ett smärre överskott på området år 2011.

3. Tillsyn

Tillsynen utgör tyngdpunkten i RN:s verksamhet. Den tar varje år 75–80 procent av myndighetens personalresurser i anspråk. Tillsynsverksamheten omfattar fyra delområden: periodiskt återkommande kvalitetskontroll, systematisk och uppsökande tillsyn (SUT), disciplinärenden och förhandsbesked.

Tillsynsverksamheten i stort har gått med överskott år 2010. Detta beror på att rekryteringen av kvalificerade revisorer inte gav önskat resultat. Först hösten 2011 börjar en ny revisor och ytterligare en bör kunna rekryteras under detta år. RN räknar med ett överskott för tillsynsverksamheten även för år 2011. Om antalet revisorer verksamma vid RN ökar från fyra till sex under 2011/2012 kommer tillsynsverksamhetens intäkter och kostnader år 2012 i princip att vara i balans.

Till följd av att rekryteringen av nya revisorer har försenats kan, även om nyrekryterade personer börjar under andra halvan av år 2011, RN inte upprätthålla samma ambitiösa nivå på den särskilda kvalitetskontrollen under år 2011. RN överväger således att dra ner antalet uppdragskontroller under år 2011 från 30 till 20. Antalet systemgranskningar av stora revisionsbolag påverkas inte. Inte heller påverkas möjligheten att uppfylla särskilda uppgifter enligt regleringsbrevet för år 2011.

4. Internationella kontakter

Inom EU fortsätter arbetet med praktiskt genomförande av det åttonde bolagsrättsliga direktivet. Tyngdpunkten ligger nu på det internationella samarbetet med tredje länder. Samarbetet med PCAOB är av särskilt intresse. EU:s medlemsländer arbetar på att försöka åstadkomma en enhetlig lösning och frågan förs allt närmare sin lösning.

Om någon form av inspektionssamarbete med PCAOB i Sverige av formella skäl kommer att kunna äga rum under år 2012 är inte klart, men kan inte uteslutas.

IFIAR träffas regelbundet i plenum en gång per halvår. Våren 2011 skulle mötet hållas i Kairo men har flyttats till Berlin och kommer att äga rum i april. Höstmötet är förlagt till Bangkok i september 2011. Seminarierna om kvalitetskontrollfrågor ska fortsätta att arrangeras varje år. Fr.o.m. 2012 kommer antalet plenarmöten förmodligen att minska till ett per år. Den årliga avgiften om 10 000 euro per medlem som togs ut första gången år 2010 kommer med största sannolikhet att vara oförändrad 2011 och 2012

5. Rekryteringsfrågor

Vissa rekryteringsfrågor har berörts i avsnitt 3. Under 2011 och 2012 kommer ersättningsrekrytering att behöva ske av åtminstone en jurist och år 2012 påbörjas beträffande åtminstone en revisor. I övrigt kan inte nu förutses något behov av ersättningsrekrytering under de närmaste två åren. Däremot måste en nyrekrytering förmodligen ske under 2011 eller 2012 för att öka RN:s förmåga till omvärldsbevakning och riskanalys i tillsynsverksamheten. Om den under avsnitt 6 berörda utökningen av uppdraget för särskild kvalitetskontroll av revisioner i finansiella företag kommer till stånd behövs ytterligare rekryteringsinsatser.

Förordnandet för RN:s myndighetschef löper ut den 31 maj 2012. En ny myndighetschef måste rekryteras senast till den tidpunkten.

6. Ekonomisk utveckling och verksamhetsinriktning

RN har i budgetunderlagen för 2009 och 2010 utförligt redovisat sina resonemang och överväganden om effekterna av ett eventuellt genomförande av Revisorsutredningens delbetänkande Avskaffande av revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32). Sedan reformen har beslutats och ska träda i kraft med början i praktiken från räkenskapsåret 2011 (Prop. 2009/10:204, bet 2009/10:CU28, rskr 2009/10:368), kan man nu närmare bedöma vilken inverkan de ändrade reglerna kommer att ha på RN:s verksamhet. Slutsatsen är att med reformens relativt begränsade omfattning kommer inte vare sig RN:s intäkter, kostnader eller verksamhet att nämnvärt påverkas under åren 2011 – 2012.

Som nämns ovan förväntas antalet tentander till revisorsexamen år 2011 sjunka från de höga antalen 2009 och 2010 och resultera i ett mindre underskott. Ett lågt antal tentander i kombination med andra faktorer kan i förlängningen leda till en minskning av flera intäktsslag (ansöknings- och årsavgifter). Pga. det höga antalet tentander år 2010 räknar RN emellertid inte med att andra intäkter än examensavgifter kommer att påverkas nämnvärt under år 2011 och 2012.

Som framgått ovan förväntas inga större förändringar under år 2011 av antalet ansökningar om godkännande, auktorisation och registrering.

Tillsynsområdet har behandlats relativt utförligt i avsnitt 3. Där framgår att utfallet av RN:s rekryteringsansträngningar har stor betydelse för hur verksamhetsområdets intäkter och kostnader balanserar och även för möjligheten att upprätthålla de ambitioner RN har på området. Den särskilda kvalitetskontrollen befinner sig fortfarande i ett uppbyggnads-skede, både vad avser resurserna och i fråga om metoderna. Nyttiga lärdomar har dragits av verksamhetsåret 2010, vilket var det första under vilket verksamheten bedrevs fullskaligt. Slutsatsen blir att kontrollmetoden är resultateffektiv men resurskrävande och att den valda ambitionsnivån ska bibehållas över tiden. Även om en viss minskning av kontrollens omfattning kan komma att ske under 2011, ska den återföras till normal nivå under 2012. Då förväntas också tillsynsverksamhetens intäkter och kostnader att balansera.

Under året har förslag förts fram om att RN ska ansvara för kvalitetskontroll av revision i finansiella företag på samma sätt som RN idag utför den särskilda kvalitetskontrollen av revisionen i de börsnoterade bolagen. Om detta genomförs, vilket RN inte har några invändningar emot, kommer den särskilda kvalitetskontrollen att kräva ytterligare två till tre personer med början under 2012. Detta skulle innebära att såväl de redovisade kostnaderna för 2012 (tabell 3 nedan) som intäktsberäkningen för 2012–2014 som redovisas i bilaga till skrivelsen måste räknas upp.

Sammanfattningsvis kan konstateras att den prognostiserade ökningen av lönekostnaderna för främst tillsynsområdet som gjordes i förra budgetunderlaget och som skulle leda till en bättre balans mellan intäkter och kostnader inte kom till stånd. Prognosen för 2011 är därför ett fortsatt överskott i RN:s totala verksamhet som huvudsakligen beror på uteblivna lönekostnader. Med ytterligare rekryteringar för tillsynsområdet beräknar RN att en bättre total balans mellan intäkter och kostnader ska inträda under 2012.

Tabell 3 (tkr)

Prognos	2011	2012
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	33 504	34 313
Finansiella intäkter	40	40
Summa intäkter	33 544	34 353
Kostnader för personal	20 386	23 385
Kostnader för lokaler	2 457	2 457
Övriga driftkostnader	6 933	7 952
Finansiella kostnader	19	23
Avskrivningar	507	528
Summa kostnader	30 303	34 345
Resultat	3 241	8

I tabell 4 har det beräknade resultatet för år 2011 fördelats på de olika arbetsområdena. Intäkter och kostnader som inte är direkt hänförliga till ett visst område har fördelats med utgångspunkt från nedlagd arbetstid.

Tabell 4 (tkr)

Prognos för år 2011 fördelad på verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	Arbetstid i procent
Examination	6 522	6 692	-169	7,74
Ansökningar (G/A/R)	2 537	2 248	289	9,64
Särskild kval.kontroll	5 262	5 011	251	18,05
Kvalitetskontroll	1 984	1 668	316	5,44
Tillsyn	15 864	13 333	2 531	54,41
Internationellt	1 375	1 351	24	4,72
Totalt	33 544	30 303	3 241	100,00

7. Låneram

Uppgifter om verksamhetens finansiering samt om lån i Riksgäldskontoret återfinns i bilagan. Uppgifterna om intäkter är baserade på de avgifter som gällde den 1 januari 2011. Vad gäller större investeringar under åren 2012–2014 kommer Riksarkivets krav på elektroniskt arkiv att medföra behov av en betydande utveckling av RN:s ADB-system. Översynen av vilka kompletteringar och ändringar som kommer att krävas har påbörjats, men det är i dagsläget inte möjligt att uttala sig om kostnaderna för systemutvecklingen. I låneöversikten i bilagan ingår endast en försiktig uppskattning av initiala kostnader för den systemutveckling som kommer att krävas. RN har för avsikt att återkomma i frågan så snart projektets omfattning har klarlagts.

8. Hemställan

Med stöd av vad som anförs i budgetunderlaget föreslår RN för räkenskapsåret 2012

- att verksamhetens inriktning behålls oförändrad,
- att verksamheten fortsatt får finansieras med avgifter,
- att RN får disponera en låneram för investeringar om 2 500 000 kronor i Riksgäldskontoret samt
- att RN får tillgång till en kredit om 3 000 000 kronor på räntekonto i Riksgäldskontoret.

Beslut om detta budgetunderlag har fattats av Revisorsnämndens chef, direktören Peter Strömberg i närvaro av avdelningsdirektören Leena Collins som föredragit ärendet.

Peter Strömberg

Leena Collins

Bilaga

Verksamhetens finansiering**Avgifter och andra intäkter som RN disponerar (tkr)**

2010	2011	2012	2013	2014
Utfall	Prognos	Beräkning	Beräkning	Beräkning
33 242	33 544	34 353	34 500	34 500

Lån i Riksgäldskontoret samt räntor och amorteringar (tkr)

	2011	2012	2013	2014
	<u>Prognos/utfall</u>	<u>Förslag</u>	<u>Beräkning</u>	<u>Beräkning</u>
IB lån i Riksgäldskontoret	1 400	1 161	1 163	1 246
Beräknad nyupplåning	215	530	740	54
– varav för investering i immateriella anläggnings-Tillgångar	90 ²	300 ³	500 ⁴	0
Beräknad amortering	-454	-528	-657	-516
UB lån i Riksgäldskontoret	1 161	1 163	1 246	784
Beslutad/föreslagen låneram	2 500	2 500	2 500	2 500
Beräknad ränteutgift	19,5	23,2	30,1	25,4
Ränteantagande för nyupplåning	1,5 %	2 %	2,5 %	2,5 %

Räntor och amorteringar finansieras med medel till driften.

² Backuplösning/virtualisering Webbserver

³ Elektronisk arkivlösning

⁴ Se not 3

SÄNDLISTA

Justitiedepartementet
Arbetsgivarverket
Ekonomistyrningsverket
Finansdepartementet
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Statskontoret

Far